

УДК 007:519.81:378

ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ АНАЛІЗУ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ОСНОВІ РЕЗУЛЬТАТІВ ТЕСТУВАНЬ

Мазорчук Марія Сергіївна, к.т.н., доцент

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

Процес оцінювання рівня підготовки учнів і використання цих результатів у вступних кампаніях чи у моніторингових досліджень неможливо реалізувати без застосування сучасних інформаційних і комп'ютерних засобів. В Україні на сьогодні існує велика кількість окремих інформаційних ресурсів, які не поєднані між собою і не дозволяють отримати вичерпну інформацію щодо якості навчального процесу у різних навчальних закладах, особливо за результатами складання іспитів на різних кваліфікаційних рівнях підготовки. Тому сьогодні в Україні є актуальним не тільки якісне забезпечення процесу адміністрування тестів Зовнішнього Незалежного Оцінювання (ЗНО) й ведення Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДБО), але й створення єдиної системи збору і обробки інформації щодо усіх учасників освітнього процесу, яку б можна було використовувати для вирішення різних завдань. У даній роботі проведено аналіз сучасного стану проблеми й запропоновано підхід до створення єдиного інформаційного середовища для оцінювання якості навчання в закладах освіти на основі результатів тестувань. Сучасний стан моніторингу і контролю якості підготовки в освітніх закладах складається з Державних підсумкових атестацій (ДПА) у початковій, основній і старшій школах. За деякими предметами у 11 класі одночасно відбувається і атестація, і визначаються бали ЗНО. У вищій школі єдина підсумкова атестація за різними спеціальностями відсутня, окрім спеціальності «Право». У 2017 році прийому у магістратуру здійснювався саме за результатами єдиного іспиту. Усі ці результати акумулюються і зберігаються у різних форматах і різних місцях, але вони не доступні для аналізу, подальшого обговорення чи застосування.

Особливе місце в процесі оцінювання якості підготовки учнів посідають тести, як ефективні інструменти вимірювання освітніх досягнень учнів при масовому оцінюванні. Тестування широко використовується у різних країнах для оцінювання як рівня знань, так і визначення здібностей людини до навчання. Саме тести застосовуються і у системі ЗНО в Україні, тому що вони відповідають принципам відкритості, прозорості і справедливості. Нажаль в ДПА застосовуються різні форми оцінювання, які не надають можливості порівняти результати учнів різних шкіл і об'єктивно оцінити їх рівень. Тому тільки тести ЗНО і виступають у якості оцінки якості навчального процесу у школах, що не завжди є коректним. За роки використання тестів на національному рівні й використанні їх у якості вступних випробувань до вишів накопичено значний досвід щодо аналізу валідності, справедливості й надійності

тестів, як інструментів вимірювання, що надає підставу для довіри цим результатам. Деякі результати подано у аналітичних звітах [1]. Кожного року складаються рейтинги шкіл за результатами ЗНО [2]. Але слід зазначити, що до оцінювання якості навчального процесу у школі це часто не має відношення. Це обумовлено перш за все тим, що результати досягнень людини залежить не тільки від навчального закладу, але й від потенціалу людини, її безпосереднього рівня здібностей, за якими, часто, навчальні заклади і відбирають себе учнів. У роботі [3] автор на основі аналізу результатів ЗНО і тестів з «Права» й ТЗНПК (тестів загальних навчальних правничих компетенцій) доводить, що визначення якості навчального процесу має здійснюватися у часі, шляхом порівняння результатів учасників тестування під час вступу і при завершенні бакалаврату. Аналогічний підхід застосовували польські дослідники, які ввели показник Доданої освітньої вартості (ДОВ) для визначення ефективності навчання у середній школі [4].

Таким чином, для коректного аналізу й порівняння якості навчального процесу у навчальних закладах пропонується підхід, який базується на акумуляції результатів оцінювання освітніх досягнень учнів як на етапі вступу, так і на етапі закінчення того чи іншого освітнього рівня підготовки. Цей процес збору і обробки великого обсягу різномірної інформації потребує створення єдиного інформаційного середовища. Для цього на першому етапі пропонується провести низку методичних заходів, які повинні бути направлені на отримання якісної інформації з усіх етапів навчання зі застосуванням стандартизованих процедур розробки тестів, їх адміністрування і аналізу результатів. Потрібен єдиний і прозорий реєстр навчальних закладів, а також механізми для відстеження міграції учнів між закладами, їх шляху навчання впродовж життя. Інформаційна технологія збору, збереження й аналізу інформації повинна базуватися хмарних сервісах, які дозволять об'єднати вже існуючі системи, розроблені на різних платформах і за допомогою різних інструментаріїв [5].

Список використаних джерел

1. Український центр оцінювання якості освіти. Офіційні звіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://testportal.gov.ua/ofzvit/>
2. Рейтинг шкіл України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/rating/>
3. Мудрук С. Аналітичне дослідження за результатами освітніх вимірювань «Стан юридичної освіти в Україні» [Текст], К. – 2018. – 166 с.
4. Jakubowsky M. Implementing Value-Added Models of School Assessment. Working paper [Text] // Series/Report no.: EUI RSCAS; 2008/06; European Forum (2006-07), 2008. – 22 p.
5. Pavlenko V., Prokhorov A., Kuzminska O., Mazorchuk M. Competence Approach to Modeling and Control of Students' Learning Pathways in the Cloud Service [Text] // Proc. 13 th Int. Conf. ICTERI 2017, Kyiv, Ukraine, May 15-18, 2017, CEUR-WS.org, online.